

Bindesbøll: Hvad jeg har bemærket, angaaer Udkastets § 16 og hvad den høitærede Indenrigsminister udtalte besangaaende. Den høitærede Minister udtalte sig med en saadan Styrke imod mit Forslag, at jeg maa antage, at han har lagt Mere ind deri, end jeg har paatænkt. Maaskee har den Omstændighed, at jeg har benyttet Ordet „Stemme“ i Forbindelse med „raadgivende“ ledet ham til at tillægge det en større Betydning, end det i Virligheden har. Naar den høitærede Minister udtalte, at han vilde gjøre det til Maalet for sine Bestræbelser at faae Præsterne og Geistligheden i det Hele taget fjernet fra Bestyrelsen af Communes Fattigvæsen, da er det saa langt fra, at jeg kan have Noget derimod at erindre — det skulde da kun være mod Ordet „fjerne“ — at jeg tværtimod vedkjender mig samme Princip, ja, at jeg troer at kunne takke den høitærede Minister paa Geistlighedens Vegne, fordi den bliver fritagen for et Arbejde, som medfører saa mange og mangehaande Forretninger. At det ikke har været min Tanke ved at stille Forslaget, at jeg vilde see paa en anden Maade at staffe Præsten, som Ministeren vil holde udenfor, ind i Sogneraadet, viser sig jo tydeligt deraf, at jeg ikke ved mit Forslag har anbraget paa, at det første Punktum af § 16 skulde ubelædes. Det første Punktum af § 16 lyder saaledes: „Sognepræsten skal for Fremtiden ikke som saadan deeltage i Communes Fattigvæsen osv.“. Var det nu min Hensigt at faae Sognepræsten ind i Bestyrelsen af Fattigvæsenet, da maatte jeg have holdt paa, at denne Begyndelse bortfaldt, men det har jeg ikke gjort. Jeg vedkjender mig, som sagt, det af den høitærede Minister opstillede Princip endog saa i større Omfang end han selv, thi det er ikke ganske ubetinget, at den høitærede Minister vil holde de Geistlige ude fra Deeltagelse i Fattigvæsenets Bestyrelse. Det hebdter jo nemlig i § 16: Sognepræsten skal for Fremtiden ikke som saadan deeltage i Communes Fattigvæsen osv. Derefter vil altsaa Præsten vel i Almindelighed være viist ud af Bestyrelsen, men der holdes ham en Bagdør aaben, hvoraf han alligevel kan slippe ind; han kan slippe ind ved to Valg, idet han

efter vælges til Formand for Sogneraadet, og som Formand faaer han ikke blot Fattigvæsenets Anliggender, men alle communale Anliggender, som Veivæsen, Vandløbsvæsen, Assurancvæsen osv., under sin Bestyrelse. Sa, see vi hen til det Forslag, som er kommen fra Regjeringen, ville vi i dettes første § endog finde bestemt, at Sognepræsten paa Landet fremtidig skulde være valgbar til ethvert Sogneraad i hans Pastorat, hvorefter Præsten altsaa kunde blive Formand, ikke blot i eet, men i to, ja tre forskjellige Sogneraad, og derved faae alle deres Anliggender at bestyre og ordne. Jeg vedkjender mig som sagt det Usikkelige i, at Præsten i det Hele taget fritages for denne Forretningsførelse paa Sogneraadets Vegne; men hvad jeg ønsker er, at Præsten, naar Sogneraadet kommer sammen og Fattigvæsenets Sager tages for, da maa kunne tage Sæde deri, det vil sige, være vis paa, at han faaer Plads, altsaa at han kommer, ikke som en aldeles fremmed Gæst, men som En, man kan vente. Man kan jo gjerne have Sæde i en Forsamling, uden at have nogensomhelst Stemme eller deeltage i Afgjørelsen; det har man mange Exempler paa. Nu vil man maaskee sige: Hvorfor behøver han, for at tage Deel i disse Sager, at have Sæde i Sogneraadet? Har han Noget Fattigvæsenet angaaende, som han ønsker at foredrage, da kan han jo henvende sig til Formanden, tale med de Medlemmer, som have Fattigvæsenets Bestyrelse under sig, gaae til hver især og paa den Maade gjøre sin Indflydelse gjældende. Sa, paa denne Maade er det ikke saa sjældent, at offentlige Anliggender blive afgjorte; men, blive de afgjorte paa denne Maade, da blive de ikke afgjorte paa den rette Maade; thi offentlige Anliggender skulle ikke afgjøres saaledes som private Anliggender, hvorom der tales i Kammere og hvisses i Kroge. Vil man give Sognepræsten nogen Indflydelse paa Fattigvæsenets Anliggender, lad ham saa komme der, hvor disse Sager offentlig forhandles, lad ham komme i Sogneraadsforsamlingerne, men lad ham, naar han kommer, være vis paa, at han ikke som Andre kan vises bort, kan lukkes ude. At tale om og at blande sig i Fattigvæsenets Bestyrelse har jo ethvert Medlem af